

Cena ogłoszeń:
Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.
Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.
Zwyczaiczne i małe ogłoszenia w numerach porannych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.
 Ogłoszenia do Kurjera przyjmują także Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska 18.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-tej rano do 1-ej w południe.

Numer pojedynczy kop. 3.

Dziś: Piotra Nolaszko i Marceliny.
 Piątek: Ignacego M. i Brygidy P.
 Sobota: Oczyszczenie N. Marii Panny.
 Niedziela: Błażeja Biskupa M.

Wschód słońca o godzinie 7 minut 47.

Zachód " " " 4 " 41.

Długość dnia godzin 8 minut 54.

Przybyło " " 1 " 16.

Wschód księżycy o godzinie 8 minut 52 r.

Zachód " " " 9 " 14 w.

Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą stóp 8 cali 5.

Poniedziałek: Anzgaro i Andrzeja B.

Wtorek: Agaty Panny Mecz.

Środa: Doroty P. M. i Teofili.

Czwartek: Romualda Opata.

— Numer niniejszy wyszedł z druku o godzinie 5-ej rano.

Od administracji.

Dzieła Juljana Barłoszewicza są do odebrania w kantorze Kurjera za opłatą lub za zwrotem kwitu z poprzednio wniesionej opłaty.

Z dzieł J. I. Kraszewskiego tomy I i IV zostały chwilowo wyczerpane. Druk ich jest już na ukończeniu, i za kilka dni dopiero będą mogły być odebrane. Pozostałe 13 tomów są każdej chwili do dyspozycji.

KALENDARZ.

Widowiska: Teatr wielki: „Robert djabeł“ (występ pani Jakowickiej i panny Giuri); — Teatr romantyczny: „Dom otwarty“ i „Skarb“; — Teatr mały (przy ulicy Daniłowiczowskiej): „Naprzeciwko“ i „U ciotuni“. (Godzina 7 i pół wieczorem).

Mowa Ottona Hausnera.

W toku rozpraw nad wnioskiem hr. Wurmbanda w wiedeńskiej radzie państwa wygłosił dep. Hausner w dniu 28-go b. m. mowę, którą w zwięzłym streszczeniu podajemy.

Nie oczekiwałem — rzekł znakomity mówca — po tych obradach pozytywnego rezultatu. Pomyliłem się. Dostarczyła ona bowiem dwóch punktów oparcia w ocenieniu politycznego położenia.

Za jeden z nich uważam powszechne uznanie dla stanowiska przynależnego językowi niemieckiemu ze strony wszystkich mówców po prawej stronie izby, czem dowiedli, że dla Niemców nie żywią wrogich usposobień (*bravo*); za drugi — bezwarunkowe stwierdzenie wolnomyślnego stanowiska po stronie inaczej myślących i inaczej czujących od Niemców.

Mimo ustawicznie miotanych przeciw nam zarzutów, że jesteśmy przyjaciółmi reakcji i absolutyzmu okazało się teraz, że w sprawie, o którą chodzi, my jesteśmy liberalnymi i postępowymi, wy zaś fanatykami absolutyzmu i reakcji (*oklaski po prawicy*).

Hrabia Wurmband powiedział świeżo: „Wolność i równość w praktycznym życiu państwa mają nader względną wartość“. Ja sądzę, że człowiek liberalny, który powątpiewa o praktycznej wartości takich pojęć, jak wolność i równość, jest w każdym razie istotą oryginalną (*śmiech po prawicy*).

Ci, którzy z szczególnym zamięświaniem starają się obaczyć sprzeczność pomiędzy dążeniami liberalnymi i narodowymi, nie wiedzą, co czynią; kto dla siebie pożąda swobody języka i narodowości, a inni swobodami pogardza, jest głupcem i obłudnikiem.

Dobrodziejstwa i korzyści języka niemieckiego, pierwszy chętnie uznaje, ale pragnę, aby to uznanie mogło być dobrowolnem. Inaczej, niema mowy o prawdziwej wolności. Niestety, u was panowie po lewicy, widnokrąg wyobrażeń o tych rzeczach, tak jeszcze jest ciasnym, jak u katolików i protestantów XVI i XVII wieku, kiedy myślnie tylko o zgnębieniu przeciwnika, kiedy swobodę wyznania uważano za mrzonkę i anomalję.

Spojrzyjcie na Szwajcaryję. Czyż pod rządem monarchicznym nie możnaby urzeczywistnić ideału, który bez wstrząśnięć urzeczywistnił się w rzeczypospolitej? Dlaczego ośm milionów Niemców w Austrii nie miało dopuścić bez krzywdy własnej 14-u milionów Słowian do udziału w władzy, skoro dwa miliony Niemców szwajcarskich dopuściło do niej 500,000 szwajcarów francuskich. Wyznaję, panowie, że nie pragnę dla Austrii języka państwowego; ani niemieckiego w teraźniejszości, ani słowiańskiego w przyszłości.

Nie umiem tego pojąć, jak mogą przedstawiciele szczeru panującego w monarchji, zdradzać tak śmiało obawy o swój język, jak mogą do tego stopnia nie ufać sile, w nim tkwiącej?

Posel Magg zakończył swą mowę wczorajszą o-

krzykiem rozpaczliwym: „Niemcami jesteśmy i Niemcami zostać pragniemy!“ Ale gdzież ten niewolnik obłąd i głupota, który pragnąłby was Niemców pozabawić waszej „niemieckości“?

Czy urzeczywistnienie zasady narodowego równoprawienia, wystarcza, aby obudzić w piersiach waszych te rozdzierające okrzyki?

Hr. Wurmband powiedział: „Pragniemy mieć znowu naszą Starą Austrię, jaką była...“ Pytam, co mamy rozumieć pod tą „starą Austrią“, jaką była i jaką pod rządami konstytucyjnymi wrzekomo nie jest? Myślicie zapewne o Austrii z epoki absolutyzmu: skoro się tak roznamiętniacie dla tej przyjemnej mary, to czyżli wskreszacie ją wyłącznie przez — definicję języka państwowego? Niech wie- rzy w szczerą waszą pobudkę, kto chce: ja sądzę, że chodzi wam tylko o obalamowanie mas, o wpojenie w nich nienawistnego przekonania, że niegodziwa prawica ośmieliła się odrzucić tak niewinny wniosek (*wesołość na prawicy*).

Żadnemu z mówców nie udało się dowiedzieć, że na język niemiecki uknuto spiszek w monarchji. Pocóż więc alarm? Prof. Tomaszczuk dowiódł, że Bukowina przez sto lat nikt nie zgermanizował, pomimo że w szkole, urzędzie i życiu publicznym używano wyłącznie języka niemieckiego. Jeżeliście przez sto lat nie zgermanizowali Bukowiny, to ileż wieków ma nam wystarczyć, abyśmy was przerobili na Słowian?

Hr. Wurmband groził nam na wypadek odrzucenia jego wniosku mglistymi konsekwencjami.

Ale kto, jak my, szanuje cudze prawa, ten urąga z podobnych prowokacyjnych pogroźek (*huczne oklaski po prawicy, sykanie na galerjach*).

X.

Kwestja adresowa.

Dura lex sed lex — nie myślimy bynajmniej oponować przeciwko tej zasadzie.

Przepisy obowiązujące zarząd telegrafów stano-

100)

ZAKŁĘTY DWÓR.

POWIEŚĆ W DWOCH TOMACH

przez

Walerego Łozińskiego.

(Dalszy ciąg.)

Chłopiec nasz żadnego ciosu losu nie pojmuje lepiej, nie czuje głębiej jak klęskę pożaru, który w jednej chwili chłoniąc jego dobytek, zdaje się zarazem uragać okrutnie z jego znużonej i ciężkiej pracy i z tego znoju przelanego bezowocnie i z tych trosk, obaw i nadziei, jakim ulegał rok cały.

Kość Bulij drżał na całym cieple i dzikim dokoła powodził spojrzeniem.

— I spaliło się co? — pytał dalej prawie w obłąkaniu.

— Wszystko — odpowiedział wójt cichym głosem.

Stary kozak wstrząsł gwałtownie głową i jakby jakieś ukryte pragnienie wahań, zawołał znowu z febrycznym pośpiechem.

— W chacie nie była... nie było nikogo.

— Wójt wzruszył ramionami.

— Tać w chacie była jakaś dziewczyna...

— I ocalała? — wrzasnął kozak i swą olbrzymią dłoń pochwylił za ramię mówiącego.

— Gdzieśtam ocalała — ozwał się ataman z boku, bo biedny wójt, okropnie przestraszony dotknięciem kozaka, nie miał nawet siły odpowiedzieć.

— Zginęła.

— Zginęła! — powtórzył okropnym głosem kozak.

I puszczając wójtą, pochwylił obiema rękami a-

gamana i zatrzęsł nim jak słomą w powietrzu.

— Mów jak było, co się stało, mów, mów! — wrzeszczał i trząsł swą ofiarą coraz silniej.

— Gwałtu, co chcecie, co robicie, poczekajcie!

— Cóżto, oszalałeś? — zawołał z swej strony mandatarjusz.

— Mówcie wszystko jak było? — krzyczał dalej kozak.

— No cóż, jak było? — zawołał tarmoszony niewinnie ataman wpadając w ferwor. — Przylecieliśmy wszyscy zapóźno, kiedy już zaczęły się palić ściany!... No... w oknie pokazała się jakaś młoda dziewczyna... no, dziecko chciał ją ratować ale nie puścił go komisarz.

— Nie puścił go! — zaryczał kozak przeraźliwie.

— Ta, bo sam rzucił się w płomienie... my już myśleli, że i on się spali, ale wtem no... zalykało, zagrzmiło, zaczęły bić pioruny... no... taj...

— Mówże — rozkazywał olbrzym na pół szalony z samej ciekawości.

— No, taj pojawił się naraz nieboszczyk pan!

— Nieboszczyk pan!

— Aha! on sam! Zakrzyczał, że aż człowiekowi szpik zastylł w kościach i wskoczył w ogień, pan komisarz wyleciał nazad a nieboszczyk sobie tam został, aż trzask, prask, rum, bum zawałiła się chata!

— Nad obojgiem?!

— Nad obojgiem.

Kość Bulij jęknął, że aż zimny dreszcz przeszedł wszystkich przytomnych.

— Gdzież ich trupy? — wrzasnął i z dziką rozpaczą obiema pięściami uderzył się w czoło.

— Nie ma z nich ani śladu — ozwał się wójt.

— Zniknęły gdzieś zupełnie, taj tylko — przemówił nareszcie Girgilewicz, który przez cały ciąg tej sceny, stał niemi i nieruchomy na boku.

— Zniknęły oboje z chaty — zawołał kozak z ja-

kimś niepodobnym do opisanego wyrazem, a z oczu strzeliła mu jakaś zagadkowa błyskawica, jasny promyk nadziei.

I znowu obiema pięściami uderzył się w czoło i stanął nieruchomy na miejscu, jakby jakąś ukrytą ściegął myśl.

I nagle wstrząsł się gwałtownie i w całej swej postawie zaczął drzeć i chwiać się jak listek osiki. Obecni chłopcy w milczeniu potrząsali głowami, a Girgilewicz ze znaczeniem palcem powiódł po czole i mruknął przez zęby:

— Taj tylko.

Wtem Kość Bulij wyprężył się w całej postawie i tak jakimś gniewem i groźnem powiódł po wszystkich spojrzeniem, że biedny Chochelka aż przykląkł na obadwa kolana.

— A wy tu czego chcecie? — zagrmiał nagle dobitnym głosem. — To moja zagroda, moje obejście, kto was tu zaprosił?

Mandatarjusz mimo całej swej dumy i powagi uznał za rzecz stosowną cofnąć się o parę kroków i tłumaczyć się otwarcie:

— Przybyliśmy wyszukać trupa dziewczyny i ułożyć relację do cyrkulu.

Kość Bulij rzucił się gwałtownie.

— Jakiej dziewczyny?... tu nie było żadnej dziewczyny! — zagrmiał piorunującym głosem, w jednej chwili zmieniony nie do poznania.

— Ależ widzieliśmy ją wszyscy — ozwał się mandatarjusz.

— Łżesz drabie! — huknął kozak, folgując zupełnie swej gwałtowności — przyszliscie kraść, co mi zostało od ognia! Ale ja was tu nauczę!

— Taj tylko! — wybaknął Girgilewicz oniemiały ze zdziwienia i indygnacji.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

wia, iż kto pragnie ażeby telegramy nadchodzące pod skróconym adresem były mu doręczane, winien ten adres podać do wiadomości urzędu telegraficznego i złożyć z tego tytułu opłatę roczną w kwocie rs. 10.

Uzasadnienie tego przepisu na tem polega, że przez niepołożenie dokładnego adresu wysyłający depeszę oszczędza sobie dwóch lub trzech wyrazów, za które wniesłby musiał przypadającą opłatę, a temsamem naraża instytucję telegraficzną na uszczerbek w dochodach, który pobierana roczna opłata ma wynagrodzić.

Niemna tu powodu do zastanawiania się nad kwestją czy owa strata instytucji telegraficznej nie jest w istocie fikcyjną, ponieważ jeżeli kto może telegrafować taniej to częściej i w mniej ważnych sprawach posługuje się telegrafem, ostatecznie więc wyraźne lub zamaskowane podwyższenie ceny telegramów wychodzi tylko na szkodę, a niżnienie jej na korzyść tej instytucji. Przepis taki istnieje i dopóki istnieje, urzędy trzymać się go muszą. Inaczej postępować im nie wolno.

Z tego powodu urzędy telegraficzne nie doręczają depesz ze skróconymi adresami nadchodzących do osób, które opłaty 10-rublowej wcale nie wnoszą lub też na rok bieżący z wniesieniem jej zaległy; żąd pochodzi, iż od d. 13-go b. m. bardzo wiele telegramów, nadeszłych pod adresami powszechnie w mieście znanymi, nie zostało doręczonych.

Ze stanowiska biurokratycznego i fiskalnego postępowanie takie jest najzupełniej prawidłowe, a ze strony miejscowego urzędu, jako zależącego bezwarunkowo od woli władzy wyższej, inaksem nawet być nie może.

Nie idzie jednak zatem, żeby sam przepis, który taki stan rzeczy spowodował, miał być sprawiedliwym, praktycznym i na korzyść instytucji wychodził.

Opłatę 10-rublową rocznie za skrócony adres wnoszą tylko osoby lub instytucje, którym się to opłaci, to jest takie, które otrzymują po kilkaset lub więcej telegramów rocznie, to jest które mają korespondentów telegraficznych codziennych albo prawie codziennych; takich instytucji, firm albo osób jest jednak wogóle niewiele.

Daleko większa jest liczba osób, odbierających telegramy przypadkowo od czasu do czasu, częściej lub rzadziej, lub w interesach osób obcych, za które płacić nie mają powodu. Adwokat otrzymuje telegramy od klientów, lekarz od pacjentów, a jedni lub drudzy mogą nie wiedzieć dokładnego ich adresu i wysyłają telegramy w tem przekonaniu, że przecież znanego adwokata lub lekarza znaleźć można w wielkim mieście nawet bez wymienienia ulicy i numeru domu. Tymczasem telegramy te nie dochodzą, ponieważ urząd, nie mając wniesionej opłaty za adres skrócony, rozmyślnie ich nie doręcza.

Zapobiedz temu ani adwokat, ani doktor, ani nikt inny znajdujący się w tem położeniu całkowicie nie może...

Chociażby np. dr Sommer wniósł opłatę za adres skrócony „Dr Sommer” dla odróżnienia od wielu innych mieszkających w mieście Sommerów, to nie może o tym skróconym adresie zawiadomić wszystkich, często nieznanych sobie osób, które nagle zachorowawszy zmuszone są szukać jego porady, będąc więc nadchodzący telegramy pod adresem odmiennym a niedokładnym i nie będą doręczane.

Jakiż ztąd skutek?

Oto przedewszystkiem gruba strata pieniężna dla instytucji telegraficznej. Kto się raz sparzy ten na zimne dmucha, kto się raz i drugi przekona, iż telegramy nie dochodzą, ten choćby wołał telegrafować poprzestanie na napisaniu listu. Następnie płyną ztąd straty dla publiczności, zbyt widoczne żebyśmy je potrzebowali wyliczać.

Zle zatem obecnego systemu jest oczywiste, idzie tylko o to jaką na nie podać radę.

Rada zdaniem naszym byłaby jedna tylko, a mianowicie wydanie przepisu, iż jeżeli nadejdzie telegram pod adresem skróconym, niewymieniającym ulicy i numeru domu do osoby, która w ogóle nie wnosí lub na rok bieżący nie wniosła opłaty 10-rublowej, to urząd telegraficzny obowiązany jest telegram taki doręczyć, jeżeli zna adres tej osoby lub wiadomość o nim przez biuro adresowe albo w innej drodze (np. przez posłanie telegramu adresowanego do doktora do pierwszej lepszej apteki) może otrzymać, ale za dodatkową opłatą 10 lub 15 kopiejek.

Gdyby kto sobie nie życzył wnosić tej opłaty może telegramu nie przyjmować.

Zdaje się, iż z zaprowadzeniem tego przepisu interes instytucji i interes publiczności byłyby zarówno zabezpieczone, a więc kosa byłaby cała i wilk syty. Spodziewać się zatem należy, iż naczelniczy urzędów telegraficznych wniosą do ministerjum przedstawienia przemawiające za wyznaniem takiego rozporządzenia.

A przedewszystkiem spodziewamy się tego po naczelniku urzędu warszawskiego, który chętnem załatwianiem wszelkich reklamacyj daje dowód, iż dba o to, ażeby urząd zostający pod jego sterem służył ku wygodzie publicznej.

S.

Z sali sądowej.

Proces sukcesorów Lothego ze skarbem.

Przed czterema laty wielkiego rozgłosu nabył w Warszawie fakt sprzeniewierzenia znacznej sumy pieniędzy spadkowych, pozostałych po śmierci Pinkusa Lothego, przez sędziego pokoju Koniego, któremu pieniądze owe złożone były w depozycie.

Smutny ten wypadek zaprowadził p. Koniego na ławę podsądnych, a następnie, w myśl wyroku, wydanego przez izbę sądową — na Syberję.

W następstwie czasu sukcesorowie Lothego, za pośrednictwem adw. przys. Sonenberga, żądając zwrotu sprzeniewierzonej przez niesumiennego urzędnika sumy w wysokości około 18,000 rs., wystąpili w tym celu z procesem przeciwko izbie skarbowej warszawskiej, jako z mocy prawa reprezentującej w danej miejscowości interesa skarbu państwa.

Sprawa ta toczyła się w IV-ym wydziale cywilnym sądu okręgowego.

W rozprawach na posiedzeniu sądowym adw. Sonenberg popierał żądanie powodów, obrońca zaś prokuratorji, p. Tarowicz, broniący interesów skarbu, żądał oddalenia powództwa; w tym samym duchu brzmiały wnioski tow. prokuratora Krzyżanowskiego.

W komplecie wyrokującym obok wiceprezesa wydziału, p. Lenza, zasiadali członkowie sądu: Juskiewicz i Kronenberg.

Sentencję wyroku ogłoszono w dniu wczorajszym po południu.

Sąd postanowił powództwo Lothów oddalić zupełnie i zasądzić od nich na rzecz prokuratorji w Królestwie Polskiem 755 rs. 40 kop. kosztów sądowych.

Wyrok z motywami sporządzony być ma dnia 13-go przyszłego miesiąca.

Poprzestając na dziś, dla braku miejsca, na tej krótkiej wzmiance, odkładamy do numeru jutrzejszego zaznajomienie czytelników *Kurjera* z całkowitym, a wielce ciekawym przebiegiem sprawy.

Fr. N.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— Rada państwa zatwierdziła projekt normalnej ustawy niższych szkół rolniczych, wygotowany przez ministerjum dóbr państwa. Według uchwały rady, skarb przeznacza w r. b. na szkoły tytułem zapomogi sumę rs. 12,000, zaś ministerjum państwa ma prawo wyznaczania na szkoły wiejskie gruntów skarbowych do 500 dzies. na jedną szkołę. Założycielami szkół mogą być — rząd, gminy, osady i osoby prywatne. Dzienniki petersburskie nie wspominają, czy ustawa ministerjum dóbr państwa będzie obowiązywać w Królestwie Polskiem.

— *Rus. kur.* donosi, iż dyrektor kursów lekarskich dla kobiet w Petersburgu otrzymał w tych dniach zawiadomienie ministra wojny, ostatecznie decydujące o ich losach; kursa, w zasadzie zamknięte, mają jeszcze funkcjonować czasowo dopóty tylko, dopóki zapisane dotąd uczennice całkowicie ich nie ukończą.

— Trzy szkoły niedzielno-handlowe — kaliska, lubelska i plocka zaliczone zostały, jak donoszą dzienniki petersburskie, pod względem ulg w odbywaniu powinności wojskowej, do czwartej kategorii zakładów naukowych.

— Ministerjum sprawiedliwości poruczyło specjalnej komisji obmyślenie sposobów zmniejszenia wydatków skarbu na sprawy karne.

— Zarząd kolei południowo-zachodnich wprowadza z dniem 1-ym (13-tym) marca r. b. nową taryfę przewozową.

— Departament poczt wyjednał w radzie państwa podwyżkę etatu na utrzymanie zarządów pocztowych i powiększenie ilości urzędników tak w urzędach gubernjalnych, jak i powiatowych.

— Kasa miejska wygzekwowała w ubiegłym tygodniu należności bieżących w sumie rs. 43,294 kop. 74, zaległości rs. 28,838 kop. 92, pozostało jeszcze do wygzekwowania należności rs. 314,596 k. 2, zaległości rs. 662,995 k. 42.

— Na wczorajszym zebraniu nadzwyczajnem akcjonariuszów drogi żelaznej warszawsko-bydgoskiej uchwalono połączenie tejże kolei z koleją iwanogrodzko-dąbrowską i udzielono radzie zarządzają-

cej upoważnienia do poczynienia odpowiednich kroków u władz właściwych.

— Celem zbadania przyczyny pożaru i oceny strat wyrządzonych w dniu 27-ym b. m. w posesjach nr 1086a przy ulicy Twardej i 1797c przy ulicy Franciszkańskiej, wydelegowano dwie specjalne komisje.

— Garbarnia położona przy ulicy Burakowskiej pod nr. 25 H. G., należąca do p. G. Weigla zbadana zostanie przez specjalną komisję a to celem przekonania się ażeby nie zagrażała niebezpieczeństwem pożaru dla sąsiednich mieszkańców i pod względem sanitarnym zdrowiu okolicznych mieszkańców.

— Celem rozstrzygnięcia przedłużających się nieporozumień pomiędzy kompanją asenizacyjną i zarządem kolei konnej co do sposobu oczyszczania ulic zajętych przez tory tramwajowe, wydelegowano specjalną komisję złożoną z przedstawicieli magistratu pp. Kauna, Dzięgielewskiego, Okunia, Zakrzewskiego oraz deputatów z zarządu policji, kolei konnej oraz kompanji asenizacyjnej, która to komisja zbierze się na sesję w dniu dzisiejszym o godzinie 2-iej w gmachu ratuszowym.

— Prof. Nawrocki rozpoczyna w dniu 3-im lutego o godzinie 1-iej w południe w pracowni fizjologicznej uniwersytetu wykład elektroterapii dla lekarzy.

— *Now. wremja* podaje z Warszawy następujący telegram: „W dniu 23-im b. m. wyruszyły z Zamościa i Tomaszowa pod wodzą pułkownika Denisowa dwie sotnie kozaków dońskich, t. j. 10-ta i 15-ta, w celu wykonania próbnego ataku na Częstochowę. W oddziale tym znajdowali się dowódca brygady generał Czernozubow, dowódca 15-go pułku pułkownik Golubincew, naczelnik sztabu dywizji pułkownik Bajkow i kapitan sztabu jenerałego Karczew. Nie mogąc się przeprawić przez Wisłę z powodu kry, sotnie zwróciły się ku Warszawie, dokąd przybyły rano, dnia 26-go b. m., przeszedłszy w ciągu trzech dni — jedną setką wiorst 325, drugą 350 — w warunkach komunikacji i pogody najbardziej niekorzystnych. W Warszawie przegladu setek dokonał głównodowodzący wojskiem, jenerał-adjutant Hurko, przyczem wyraził swoje zadowolenie.”

— *Salon Ungra.* Pożądaną niezawodnie podamy czytelnikom naszym wiadomość, donosząc, iż od pojutrze cena biletów wejścia na wystawę Towarzystwa zachęty sztuk pięknych znaną powszechnie pod nazwą „Salonu Ungra” znacznie obniżoną zostanie.

W dni powszednie wejście kosztować będzie kop. 20, w święta kop. 7, a tylko we czwartki kop. 50.

Wystawa ta pod każdym względem zasługuje na odwiedzenie, mieści bowiem poważną cyfrę rzeźb i obrazów wyższej artystycznej wartości.

Oprócz tego znajduje się w salonie tym ciekawy i cenny zbiór Prosińskiego, obejmujący około tysiąca fotografii zdejmowanych na miejscu w podróży po mniej znanych krajach.

Publiczność nasza dotychczas nie dość jeszcze się rozpatrzyła w tej nader zajmującej kolekcji...

— Z Towarzystwa muzycznego.

Wczorajszy wieczór zawiódł oczekiwania słuchaczy, najciekawsze bowiem punkta programu preludjum i fuga Bacha, oraz fantazja Liszta, z powodu choroby p. Stefani Kownackiej upaść musiały.

Koncert zapełniły chóry Towarzystwa, które wykonać musiały pieśń kolendową Gounoda, „Wierne dziewczę” Noskowskiego, oraz „adjutor” Cherubiego.

Jedynym solowym występem muzycznym był śpiew poprawny sympatycznie przyjmowanej p. Matyldy Brühlówny, uczennicy Marchesi.

Deklamowała też p. Welling-Cieślińska.

— KOLONJA polska w Dublinie.

Ostatni *Irich Weld* podaje kilka szczegółów dotyczących pobytu i życia rodaków naszych w Dublinie.

Polacy, pisze ten organ, jako wszyscy katolicy, chętnie osiadali na Zielonej wyspie, w nadziei, iż wśród współwyznawców znajdą poparcie.

Los ich zawiódł jednakże...

Irlandja, zbyt uboga na wspieranie obcych, małą ich garstkę przytułić mogła, dlatego wyemigrowali do Anglii, oraz na wyspy sąsiednie.

Dzisiejsza ludność polska składa się z kilkudziesięciu osób, które oddawna zamieszkują w Dublinie, znalazły tu utrzymanie.

Większość pracuje w handlu, kilku zajęcie ma w bankach i na kolei.

W święta uroczyste, jak w przeddzień Bożego Narodzenia, obecni w stolicy Irlandji polacy, urządzają przed mszą pasterską obyczajem swojego kraju ucztę wigilijną.

Jedna z kawiarni miejscowych posiada dwa polskie czasopisma.

Schodzą się tam złomkowie na szachy i gwarzą po swojemu.

W tym karnawale jedna z polek miejscowych wyszła za mąż.

Wesele odbyło się w salonie najętym *with mazurka, national danse which was charming.*

= Kasa zasiłkowa *Mons pietatis* w r. 1883-im.

Mamy przed sobą urzędowe sprawozdanie z działalności kasy zasiłkowej *Mons pietatis* w Warszawie w roku ubiegłym.

Wymujemy zeń dane głównejsze.

Remanent kasy z r. 1882-go wynosił gotowizną rs. 14 kop. 67, w r. 1883 im wpłynęło ratami z udzielonych pożyczek rs. 12,690 kop. 20, z zaległych procentów i kar rs. 131 kop. 91 i z kancji jednego z poręczycieli rs. 50.

Ogółem przychód wynosił rs. 12,886 k. 78.

Z tego wydano 190-ciu osobom pożyczek w ogólnej ilości rs. 12,270, na koszt kancelaryjne i placę woznego rs. 159 k. 23 i na koszt egzekucyjne rs. 108 kop. 7.

Ogółem wydatkowano rs. 12,537 k. 30.

W remanencie więc na r. b. pozostało rs. 349 kop. 48.

W dniu 1-ym stycznia r. b. majątek kasy na pożyczkach wynosił rs. 7,898 kop. 60.

Dwie ostatnie pozycje tworzą razem sumę 8,248 rs. 8 kop. ogólnego majątku kasy.

= Godne naśladowania.

Na kościele św. Krzyża umieszczone zostały z zewnętrznej strony ogromne tablice z napisami „wchód” po lewej stronie, „wyjście” zaś po prawej.

Wewnątrz kościoła podobne tablice również zastosowane będą.

Przydałyby się one i w innych świątyniach.

= Wyjaśnienie.

Wielu mieszkańców naszego miasta rozpusza pogłoskę, jakoby na chodniku Krakowskiego Przedmieścia pomiędzy ulicami Królewską a Wierzbową, urządzone były wodospady sztuczne.

Pragnąc wyprowadzić z błędu naszych czytelników, uważamy za stosowne zapewnić, iż fale brudnej wody deszczowej uniemożliwiającej pieszą przeprawę — są skutkiem braku rynien jak również kanałów łączących rynny ze ściekami.

I nic więcej!

= Z zagranicy.

Wiele lekarstw w proszku, z powodu nieprzyjemnego ich smaku, jak np. chinina, podawane są w opłatkach, mających formę dwóch okrągłych platków zlepionych.

Na obwolutach takich znajdują się napisy w dwóch językach: „*Cachets medicamentaux*” — „*Cap-sulae amyloaceae*”.

Gdyśmy w pewnej aptece zapytywali, dlaczego napisy są nie w polskim języku, objaśniono nas, iż opłatki te nie wyrabiają się na miejscu, lecz są sprowadzane z daleka...

Wydało nam się to tak dziwnem, iż postanowiliśmy drobny ten fankik opublikować w celu wyjaśnienia.

= Snte porękawicze.

Jak wiadomo istnieje przy rozmaitych tranżakcjach handlowych, a zwłaszcza sprzedaży i kupnie zwyczaj, iż nowonabywca zobowiązuje się żonie, lub też córce sprzedającego dać pewną sumę co nazywają „porękawiczem”.

Takie właśnie porękawicze przyrzekł kupiec lasów I. S., żonie obywatela ziemskiego G., od którego nabył pięć włók lasu starodrzewia wraz z gruntem...

Sprzedaż powyższa została skuteczną przed pięciu laty.

Państwo G. zapomnieli już o przyrzeczeniu, zwłaszcza, iż przeniosłszy się do Warszawy wszelkie stosunki z kupcem S. zerwali.

Tymczasem w tych dniach pani G. odbiera list i przekaz pocztowy na 5,000 rs.

Było to właśnie zapomniane już „porękawicze”.

Kupiec S. donosił, iż po „wycofaniu” kapitału na czysto zarobił 30,000 rs. a ponieważ z góry postanowił sobie 1/4 część zysków ofiarować jako „porękawicze”, więc teraz to skutecznie i przeprasza za taką zwłokę...

Niezwykły to objaw w człowieku dość prostym uprzejmości, a nawet wyjątkowej uczciwości!

= Nieporozumienie.

Do apteki w małym miasteczku wchodzi wieśniaczka błagając o udzielenie najskuteczniejszego lekarstwa na ból zęba.

Aptekarz, pełniący jednocześnie obowiązki felczera, nie nie mówiąc wziął w rękę przyrząd do wyrywania rębów i zbliżył się do właścianki.

— Już ja wam na ten ból poradzę, tylko otwórzcie usta...

Pacjentka nie rozumiejąc o co chodzi zadosydczyniła żądaniu.

Chirurg obejrzawszy zęby... założył instrument i wyrwał ząb, który mu się wydawał zepsutym.

Gdy ukończył operację zapytał, czy ból już ustał. — Bogać tam miał ustać, a tć ząb boli mego, i dla niego przyszedł tu po lekarstwo...

= Nowa godność.

Dorożkarz, któremu dano na piwo tylko dziesiątkę, oponuje z godnością:

— Proszę pana, ja nie jestem taki, jak pan myśli... dawniej należałem do pierwszej klasy...

= Jeszcze nagrobek.

„Tu leży X X zmarła w trzeciej wiosnie życia, u miała ona stawić czoło przeciwnościom życia”...

Poszukajcie na jednym z cmentarzy warszawskich, a znajdziecie.

= Złodzieje koni.

Para koni rasowych skradzioną przed kilkoma dniami ze stajni pana C., na Koszykach, została odszukana w powiecie grójeckim.

Złodzieje w liczbie trzech, są przytrzymani i osadzeni w więzieniu.

Są to specjaliści wyłącznie zajmujący się kradzieżą koni.

= Na uczynku.

Na Elektoratnej pod nrem 29, do jednego z lokali dostał się rzeźmieszek i zaczął w najlepsze w mieszkaniu gospodarować.

Tymczasem lokator nadspodziewanie wrócił wcześniej i zastał nieznanego sobie gościa.

Złodziej chciał uciekać, ale został przytrzymany i oddany w ręce policji.

= Grabież.

Do mieszkania Józely C., wdowy, przybył Wacław C., poprzednio jej w jakimś towarzystwie rekomendowany.

Podczas rozmowy zażądał gość pożyczki kilku rubli. Kiedy J. C. odmówiła, przybyły rzucił się na nią i dusząc za gardło, rewidował kieszenie.

Na hałas wszczęty upadkiem krzeselka, zjawiła się służąca, napaśnik zaś czmychnął zabrawszy portmonetkę z kilkoma rublami.

Ptaszka w parę godzin policja odszukała i osadziła w areszcie.

= Resursa kielecka.

Zarząd resursy kieleckiej ogłosił świeżo sprawozdanie z działalności komitetu oraz ze stanu majątkowego i obrotu funduszków pieniężnych instytucji.

Ze sprawozdania dowiadujemy się, iż w ciągu roku 1883 go przybyło nowych członków zwyczajnych 45, ubyło zaś 19, wskutek czego liczba członków wzrosła z końcem ubiegłego roku o 26 i wynosiła 180, w tej liczbie jednego członka honorowego.

W ciągu roku przeszłego w lokalu resursy dane były trzy bale, dziewięć wieczorów rodzinnych z tańcami i jeden wieczór muzyczny.

Biblioteka dopełniona w r. z. dokupieniem 56 tomów dzieł Kraszewskiego, Pola, Krasickiego i innych zawiera obecnie 949 tomów różnych dzieł w części specjalnych, przeważnie zaś beletrystycznych w języku polskim, francuskim, niemieckim, rosyjskim i angielskim.

Nadto resursa prenumerowała 36 wydań periodycznych, w tej liczbie 9 gazet codziennych, 18 tygodników i 9 miesięczników.

Dochody w r. z. przewyższyły przewidywanie budżetowe o 2,000 rs., co dało możność zarządowi przedstawienia ogólnemu zebraniu projektu zakupna fortepjanu i świeczników, które też na mocy odnośnego postanowienia ogólnego zebrania zostały kupione.

Stan czynny resursy przedstawia się w następujących danych: inwentarz 6,130 rs. 8 kop., gotowizna 308 rs. 75 kop., zapasy w naturze 384 rs. 85 k., zaległość składek 211 rs., razem 7,034 rs. 68 kop.

Po potrąceniu z tego 910 rs., stanowiących stan bieru, widzimy, iż czysty majątek resursy wynosi 6,124 rs. 68 kop., czyli, iż majątek ten w ciągu r. z. powiększony został o 1,424 rs. 21 kop.

W takim położeniu rzeczy zarząd resursy miał zupełnie prawo powiedzieć w swoim sprawozdaniu, iż dalsza egzystencja i stopniowy rozwój resursy, o ile w chwili otwarcia jej w r. 1881-ym mogły podlegać niejakiej wątpliwości, o tyle w obecnych warunkach jej bytu są stanowczo zapewnione.

Oile nam wiadomo, jest to jedna z najlepiej urządzonych i prowadzonych resurs kraju.

= Na szpital.

W dniu 26-tym b. m. odbył się w Łowiczu bal publiczny na rzecz miejscowego szpitala powiatowego.

Liczne grono gości bawiło się bardzo ochoczo do rana.

Kasa szpitalna, rozsyłając bilety po całym okręgu szpitalnym, zyskała paręset rubli.

= Drugie gimnazjum.

Z początkiem przyszłego roku szkolnego otwarte będzie w Mohylewie Podolskim drugie gimnazjum prywatne.

Istniejące obecnie gimnazjum nie może pomieścić zgłaszających się kandydatów.

= Stowarzyszenie studenckie.

Dzienniki kijowskie donoszą, iż studenci wydziału lekarskiego w uniwersytecie kijowskim zawiazali prywatne stowarzyszenie wzajemnej pomocy.

Urządzenie tego towarzystwa jest bardzo proste. Studenci zobowiązali się składać dwa razy na rok minimum po 5 rs. każdy, na ręce jednego z profesorów wydziału.

Fundusz powstały z tych wniosków zostaje przeznaczony w całości na wpisy dla niezamożnych kolegów.

Oprócz tego studenci złożyli jednorazowo 300 rs. na kapitał rezerwowy.

Czy by czegoś podobnego nie mogli urządzić studenci i innych uniwersytetów, a także i innych wydziałów?

= Restauracje otwarte!

A więc kijowscy restauratorzy nareszcie zgodzili się otworzyć swoje zakłady.

Deputacja traktjennicza sporządziła nowy rozkład podatku miejskiego, ustępując żądaniom restauratorów i w ten sposób kwestja jadalni kijowskich została ostatecznie rozstrzygnięta.

Właściciele restauracji zobowiązali się piśmiennie do wnoszenia opłat nowych.

Po kilkudniowej przerwie, zakłady otwarto w dniu 27-ym b. m.

= Ostrożnie z ogniem.

Z miasteczka Y. donoszą nam o następującym tragicznym wypadku.

Panna X., córka zamożnych rodziców, wychowana jako jedynaczka w zbytkach i egzaltacji podbudzonej czytaniem romansów, nieraz głośno oświadczała, iż może pokochać tylko człowieka zdolnego do nadzwyczajnych poświęceń...

Świeża twarzyczka i spodziewany posażek, przyciągał roje konkurentów od chwili kiedy tylko panna została pasowaną na dorosłą.

Upłynęło lat dwa, panna X. nie uczyniła żadnego wyboru.

Nareszcie w jesieni r. z. bawiąc na wsi u krewnych, była świadkiem jak jeden z jej wielbicieli z narażeniem własnego życia wydobyl z głębokiego stawu tonącego chłopca...

Czyn ten tak oddziałał na wyobraźnię panny, iż piąte czy też szóste z rzędu oświadczyły panna** nareszcie przyjęła, poczem wyznaczono dzień ślubu na 27-mą stycznią r. b.

W miasteczku T. był młody aptekarz, który mając podobne do panny X. usposobienie, szalał dla niej z miłości niestety! wzajemnością nieodplaconej...

Choć dowiedział się, iż jego ideał został już narzeczona, nie przestawał odwiedzać domu państwa X., a z uwielbieniem swoim zupełnie się nie krył.

W sam dzień ślubu nieszczerliwy przedstawiał widok pożalowania godny.

Teraz miał się rozstać nawet z cieniem nadziei...

W południe otrzymał on zaproszenie od pana X., aby w kwestji urządzenia weselnego, jako przyjaciel domu, zechciał coś poradzić.

Biedaczysko zmusił się prawie, aby uprzejmemu wezwaniu zadosyć uczynić.

Panna X., ujrawszy najwytrwalszego z swych wielbicieli, nie bacząc na jego cierpienie i uroczysty dla niej samej dzień, poczęła z biedaka żałować i w końcu powiedziała:

— No, a gdybym jeszcze teraz zdecydowała się zerwać z p. **, co pan byś dał za to?

— Życie moje.

— Trzymam pana za słowo...

— Ja panią również — powiada szalony, opuszczając szybko dom państwa X.

Panna X. rozmowy tej nie brała na serjo i wkrótce nawet o niej zapomniiała zajęta przygotowaniami do ślubu.

W parę godzin później w całym miasteczku powstał straszny alarm.

— Czy wiecie, aptekarz się zastrzelił, oznajmia ktoś państwu X.

Panna młoda usłyszała w drugim pokoju straszną wiadomość i padła zemdlna.

Bzeczywiście biedny młodzieniec strzelił do siebie z rewolweru.

Kula utkwiała w boku i życiu jego grozi niebezpieczeństwo.

Na stole znaleziono list adresowany do panny X., w którym gwałtowny wielbiciel przypomniiał dane słowo.

Ślub nie odbył się, ponieważ panna oświadczyła, iż nigdy za mąż nie pójdzie.

Samobójca leży bezprzytomny i życie jego wisi na włosku...

= Wypadki na prowincji.

Przypowieść ludowa podaje, iż w czasie huraganów i bur

Redaktor Wacław Szymanowski.—Sekretarz Redakcji Tadeusz Czapelski.—Wydawca Gustaw Cebethner